

Politica -zeul american

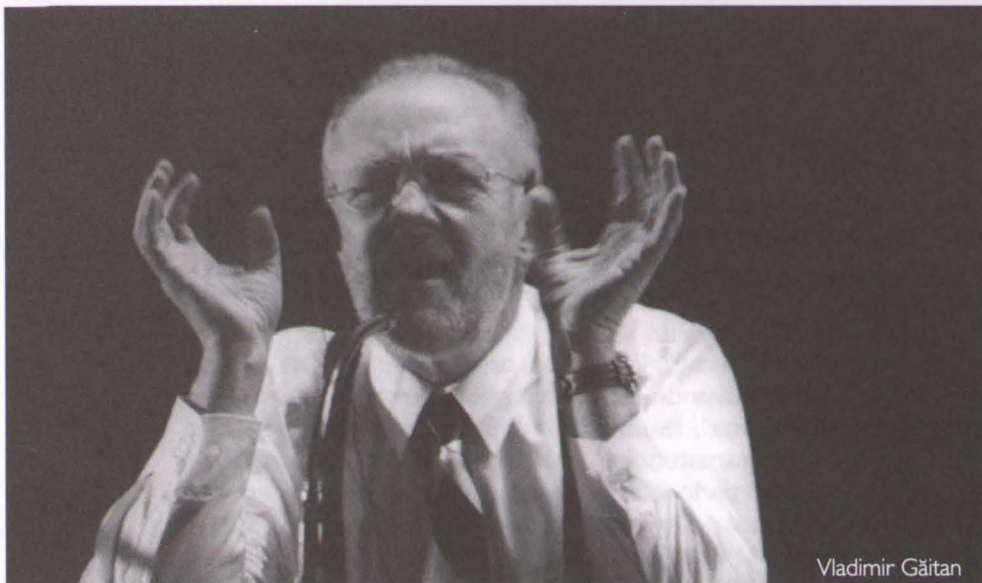
ÎNGERI ÎN AMERICA de Tony Kushner. Traducerea: Anca și Lucian Giurchescu. Versiunea scenică: Theodor-Cristian Popescu • TEATRUL "NOTTARA", COMPANIA TEATRALĂ 777 și FUNDAȚIA PENTRU O SOCIETATE DESCHISĂ • Data reprezentăției: 19 ianuarie 1999 • Regia: Theodor-Cristian Popescu • Decorul: Marius Alexandru Dumitrescu • Costumele: Ioana Albaiu • Ilustrația muzicală și coregrafia: Florin Fieroiu • Distribuția: Vladimir Găitan (Roy M. Cohn), Ion Dichiseanu (Henry, Martin Heller), George Alexandru (Prior Walter), Dan Aștilean (Louis Ironson), Alexandru Jițea (Joseph Porter Pitt), Lucia Mureșan (Hannah Porter Pitt, Ethel Rosenberg), Mihaela Rădescu/Lelia Ciobotariu (Harper Amaty Pitt), Ion Porsilă (Rabbi Isidor Chemelwitz), Cristina Toma (Îngerul, Emily, Sora Ella Chapter, Femeia din Bronx), Orodol Olaru (Prior 1), Petrică Popa (Prior 2), Lucian Pavel (Belize, Eschimosul, Maseur 1), Claudiu Trandafir (Di. Lies, Omul din parc, Maseur 2).

Fantezie homosexuală (gay) pe teme naționale" își definește explicit Tony Kushner piesa, concepută, de fapt, ca o dilogie; *cel puțin* o dilogie, din care avem deocamdată această primă parte, numită **Sfârșit de mileniu**. Sintagma originală (**Millenium approaches**) este mai plastică și mai bogată în conotații, evocând nu atât sfârșitul unei epoci care, oricât de puțin "agreabilă", reprezintă totuși ceva cunoscut, cât sosirea unui timp dorit, desigur, "mai bun" de către toată lumea, dar înspăimântător prin necunoscutele ce-l însoțesc, precum și prin – să nu uităm! – profețiile sumbre emise despre el încă în urmă cu sute de ani. Am insistat asupra felunitelor determinante ale titlului

de către intelectuali, ca un handicap. La fel ca și inexistența unei națiuni propriu-zise, înlocuită de un fel de imensă majoritate alcătuită din nenumărate mici minorități (rasiale, confesionale, sociale etc.), ceea ce face ca în America totul – conflicte, atitudini, comportamente – să se transforme, în cele din urmă, în politică. Politica – pare să conchidă Tony Kushner – este, de fapt, zeitatea și religia oficială a statului american, dar și rasa și naționalitatea fiecărui cetățean american în parte. Acesta este însă numai unul dintre palierele textului, încununat cu nenumărate distincții, printre care și Premiul Pulitzer (1993). Mai găsim aici, pusă într-o ecuație dramaturgică de incontestabilă forță, și o amplă dezbater

pe tema homosexualității și a impactului pe care îl produce această realitate asupra conștiințelor celor direct implicați, dar și asupra celor din jur (familie, prieteni), după cum găsim și o importantă linie conflictuală (cea mai senzațională, de altfel) dedicată implicațiilor psihologice și fiziologice ale "ciumei moderne", SIDA. În plus, autorul combină episoade de un naturalism crud cu secvențe onirice sau imagine apăsătoare alegorice, amestecul stilistic rezultat – un fel de realism fantastic, foarte la modă, de altminteri, în literatura mondială a ultimelor două decenii – fiind deopotrivă seducător și derutant. Este, fără îndoială, interesant de văzut cum va continua Tony Kushner povestea **Îngierilor săi...**

Adus în repertoriul românesc grație preocupării programatice a Companiei teatrale 777 și a directorului ei, regizorul Theodor-Cristian Popescu, pentru dramaturgia contemporană "problematică", piesa cunoaște, în versiunea aceluiași Theodor-Cristian Popescu, o punere în scenă cumva restrictivă în raport cu diversitatea de sensuri și direcții urmărite de autor, restricție dictată, în chip firesc, de interesele publicului autohton. Regizorul a preferat să focalizeze atenția spectatorului român asupra problemei (încă "spinoase", la noi, chiar și din punct de vedere juridic) a homosexualității și a dimensiunii intime, personale a acesteia – opțiune care avantajează zonele lirice ale piesei, estompându-le pe cele "intelectualiste" (poate că o reducere ceva mai severă a textului – care devine, de la un punct, repetitiv – ar fi servit mai mult cauza acestuia, ca și a întregului spectacol). Oricum, prin intermediul unei echipe actoricești omogene, din care se detașează, nu numai datorită întinderii rolurilor, Mihaela Rădescu și Dan Aștilean, Alexandru Jițea și George Alexandru, Vladimir Găitan și Lucia Mureșan, Cristina Toma și Lucian Pavel, publicul autohton este pus în contact cu o posibilă temă de meditație. Lucru care, în spectacolele tinerilor noștri regizori, se întâmplă, din păcate, destul de rar.

Vladimir Găitan

Alice Georgescu